

Силабус курсу

Екологія

Ступінь вищої освіти – бакалавр
**освітньо-професійна програма – «Фінанси,
банківська справа та страхування»**

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

III

Керівник курсу
к.е.н. **Чижишин Оксана Ігорівна**

Контактна інформація chyzhysh@gmail.com, +380669251507

Опис дисципліни

Навчальна дисципліни «Екологія» забезпечує формування у студентів основ науки про життя живої речовини планети, її збереження, виживання людства.

Метою курсу є підвищення екологічної грамотності, дуже актуальне в період екологічної кризи, і заповнення пробілу в загальному фундаментальному природничо-науковому навчанні студентів.

У плані становлення наукового світогляду студентів програма покликана сприяти формуванню уявлень про людину як про частину природи, про єдність і самоцінність усього живого і неможливості виживання людства без збереження біосфери, а також навчити грамотному сприйняттю явищ, зв'язаних з життям людини в природному середовищі, у тому числі і з його професійною діяльністю, ознайомлення з екологічно технологіями в промисловості, що не забруднюють.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/2	Тема 1. Наукове підгрунття дисципліни «Екологія».	Особливості розвитку екології як науки. Структура сучасної екології та її взаємозв'язок з іншими науками. Основні терміни та визначення екології. Екологічні системи. Поняття стійкого «консервативного» і нестійкого «прогресивного» компонента природи. Наслідки деградації природних компонентів. Категорія деградована геосистема.	Обговорення питань теми. Розв'язування ситуаційних завдань
4/2	Тема 2. Антропогенний	Класифікація процесів впливу на природу. Характеристика процесів	Обговорення питань теми.

	вплив на компоненти навколишнього середовища.	антропогенного впливу. Антропогенні проблеми навколишнього середовища. Техногенний вплив на біосферу. Техногенні та антропогенні джерела забруднення. Загальна характеристика найбільш поширених і небезпечних для довкілля матеріальних забруднювальних речовин. Основні антропогенні джерела забруднення навколишнього середовища. Види забруднень та їх вплив на компоненти природи, живі організми. Стійкість природних компонентів, геосистем до антропогенних забруднень.	Презентації Розв'язування практичних завдань
2/1	Тема 3. Природні ресурси та основи раціонального природокористування	Ресурси та їх класифікація. Завдання, напрями та принципи раціонального природокористування. Вплив діяльності людського суспільства на геологічне середовище. Соціально-екологічні проблеми літосфери. Охорона земель та надр. Захист літосфери та поводження з відходами. Джерела та класифікація відходів. Методи переробки твердих відходів. Переробка промислових відходів. Створення маловідходних та безвідходних технологічних процесів. Вплив автотранспортних та дорожньо-будівельних підприємств на стан літосфери та заходи попередження забруднення земель та надр. Економічні інструменти.	Обговорення питань теми. Презентації Розв'язування практичних завдань
4/1	Тема 4. Екологічна регламентація антропогенної діяльності.	Основні положення Закону України «Про екологічну експертизу». Управління у галузі природокористування.	Презентації . Тестові завдання Розв'язування практичних завдань
4/2	Тема 5. Техногенна складова безпеки навколишнього середовища	Техногенні проблеми розвитку сучасної цивілізації. Надзвичайні ситуації техногенного характеру. Управління ризиком в системі забезпечення техногенної безпеки.	Обговорення питань теми. Тестові завдання
4/2	Тема 6. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища	Екологічні проблеми розвитку сучасної цивілізації. Передумови виникнення надзвичайних екологічних ситуацій. Природні та антропогенні фактори виникнення надзвичайних екологічних ситуацій. Управління екологічною безпекою. Існуюча і оптимальна структура природокористування в Україні. Аналіз особливостей розвитку	Розв'язування ситуаційних завдань

		заповідної мережі України.	
4/1	Тема 7. Глобальні екологічні проблеми сучасності.	Основні глобальні екологічні проблеми людства. Національний аспект стану навколишнього природного середовища. Вплив автотранспортних та дорожньо-будівельних підприємств на стан гідросфери та заходи попередження забруднення водного басейну. Захист водного середовища від промислових забруднювачів. Визначення необхідного ступеня очищення промислових стічних вод.	Обговорення питань теми. Тестові завдання Презентації
2/1	Тема 8. Нормативно-правове забезпечення охорони навколишнього середовища.	Основні положення Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Основні положення Закону України «Про охорону атмосферного повітря». Загальний зміст Водного та Земельного кодексів України.	Обговорення питань теми. Тестові завдання
4/2	Тема 9. Екологічна стратегія людства.	Екологічна стратегія людства як напрям розвитку сучасної цивілізації. Зміст поняття стійкого розвитку. Напрями та інструментарій розв'язання проблем стійкого розвитку. Форми стійкості геосистем. Стійкість природних і антропогенізованих геосистем. Вплив складових машинобудівного, транспортного комплексу та промисловості будівельних матеріалів на довкілля. Основні шляхи захисту довкілля від промислового забруднення. Порівняння обсягів і структури техногенного забруднення міст України. Складання екологічного паспорту робочого місця фахівця	Обговорення питань теми. Тестові завдання Розв'язування ситуаційних завдань

Літературні джерела

Основна

1. Боголюбов В.М., Ракоїд О.О. Методичні рекомендації з дисципліни «Екологія» для студентів ОС Бакалавр факультету інформаційних технологій. К.: НУБіП. 2018. 165 с.
2. Бондар О.І., Новосельська Л.П., Іващенко Т.Г. Основи біологічної безпеки (екологічна складова). Навчальний посібник. – стереотипне видання, 2018. 372 с.
3. ДСП 173-96. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів. №ДСП 173-96. Державні санітарні правила планування та

- забудови населених пунктів. № 379/1404. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96&Text>
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-XII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
 5. Закон України «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 № № 2697-VIII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
 6. Клименко М. О. Техноекіологія : підручник. Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 348 с.
 7. Наказ Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів. Наказ, Правила від 09.01.1998 № 4 URL <https://ips.ligazakon.net/document/view/reg2533?an=9&ed=19980109>
 8. Національна доповідь “Цілі сталого розвитку: Україна”. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017. 176 с.
 9. Положення про державну систему моніторингу довкілля. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р., № 391. Київ, 1998. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
 10. Соломенко Л.І. Загальна екологія: підручник. Херсон: Олді-плюс, 2020. 352 с.
 11. Соломенко Л.І. Методичні рекомендації з дисципліни «Екологія» для студентів спеціальності «187. «Деревообробні та меблеві технології» К.: Вид. центр НУБіП, 2018. 217 с.
 12. Соломенко Л.І. Загальна екологія: підручник. Херсон: Олді-плюс, 2018. 352 с.
 13. Указ Президент України “Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року” від 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
 14. Юрченко Л. І. Екологія : навч. посіб. / Л. І. Юрченко ; М-во освіти і науки України. Київ : Професіонал : Центр учб. літ., 2017. 303 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Веб-сторінка Екологічної програми Європейської комісії URL: http://www.europa.eu.int/comm/dgs/environment/index_en.htm.
2. Глобальний РІБД Global Resource Information Database URL: <http://www.grida.no>.
3. Екологічна економіка комісії URL: <http://csf.colorado.edu/ecol-econ/>.
4. Екологічні сторінки України комісії URL: <http://www.nature.org.ua>.
5. Журнал "Зелена енергетика". URL: <http://www.ri.lviv.ua>.
6. Засіб пошуку інформації про довкілля. URL: <http://www.isleuth.com/envi.html>.
7. Міністерство України в справах науки і технології. URL: <http://www.mns.gov.ua>.

8. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та в справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. URL: <http://www.mns.gov.ua>.
9. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Державний департамент - Адміністрація зони відчуження і зони обов'язкового відселення. URL: <http://www.ic-chernobyl.kiev.ua>.
10. Офіційний сайт Міністерства екології і природних ресурсів України. – URL: <http://www.menr.gov.ua>.
11. Сайт Європейського екофоруму. URL : <http://www.eco-forum.org>.
12. Суспільний екологічний Інтернет-проект. URL: <http://www.ecolife.org.ua>.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Екологія» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання тестового завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; залік.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Екологія» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ)
20%	40%	40%
Опитування під час заняття (теми 1–5) – 10 балів за тему – макс. 50 балів. Модульна робота – макс. 50 балів.	Опитування під час заняття (теми 6-9) – 10 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів.	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів. Захист КПІЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C(добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E(достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним